

آئین نامه اجرائی تشخیص و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور و تعیین مشمولین حائز شرایط استفاده از مفاد ماده (۱۹) آئین نامه بازنشستگی صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز

ماده ۱- مشاغل سخت و زیان آور به مشاغلی اطلاق می شود که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار بیش از حد استاندارد بوده و در اثر اشتغال مستمر شاغل در مشاغل مذکور، تنشی به مراتب بیش از ظرفیت های طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن فرسودگی و کاهش توانائی های جسمی و روحی، بیماری های شغلی و عوارض ناشی از آن باشد.

ماده ۲- کارها و مشاغل سخت و زیان آور عبارتند از :

- کار در معادن زیرزمین یا روی زمین که ایجاب می نماید شاغل در تونل ها و راهروهای سرپوشیده به فعالیت پردازد.
- تخلیه و حمل مواد مذاب از کوره های مشغول به کار و یا کار در مجاورت کوره های ذوب به نحوی که شاغل در معرض مستقیم حرارت و بخار زیان آور متصاعد از کوره ها باشد.
- کار با مواد شیمیائی زیان آور از طریق خردکردن، آسیاب کردن، جداکردن، جا به جا کردن، پرکردن، خالی کردن، مخلوط کردن، پاک کردن، پاشیدن و در معرض حالات مختلف آن قرار گرفتن که آستانه مجاز و زمان تماس با آنها و نوع مواد طبق دستورالعمل های وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می شود.
- کار در محیط هائی که سروصدا بیش از حد آستانه مجاز بوده و زمینه بیماری های گوش یا کری یا روانی را فراهم می سازد.
- کار در محیط های آلوده به عوامل بیولوژیکی زیان آور از قبیل کار در بیمارستان ها، آزمایشگاهها، ...
- کار در فضای باز و در ارتفاع بیش از ۵ متر بر روی دکل ها، اطاقک های متحرک، داربست ها و اسکلت ها.
- کار در تونل های انجماد.
- کار بر روی خطوط و تأسیسات برقدار ۶۳ کیلو ولت و بالاتر.
- کار در محیط هایی با فشار محیطی بیش از حد مجاز از قبیل غواصی.
- کار در مشاغلی که انجام آن مستلزم پوشیدن و یا استفاده از لباس و وسایل ایمنی و حفاظتی خسته کننده در شرایط محیطی نامساعد می باشد و در طول مدت کار شاغل را در وضعیت نامطلوب جسمی تحت فشار قرار می دهد.
- کار در شرایط و محیط هایی که از لحاظ طبیعی غیرمتعارف است و فشارهای روحی، عصبی، عاطفی و خستگی فکری و جسمی پدید می آورد از قبیل کار با معلولین ذهنی و جسمی و بیماران روحی و روانی، اموات، ...

- رانندگی ماشین آلات سنگین راهسازی از قبیل بولدوزر، گرایدر، ویراتور، غلطک های وایبره و فینیشر.

تبصره: افزایش یا کاهش موارد پیش بینی شده در ماده (۲) با پیشنهاد " هیأت تشخیص و تطبیق کارهای سخت و زیان آور" (هیأت تشخیص و تطبیق) و تأیید هیأت امناء صندوق حمایت و بازنشستگی

آینده ساز (صندوق) پس از تصویب شورای سیاست گذاری و راهبردی صندوق، انجام می پذیرد.

ماده ۳- تشخیص و تطبیق کارهای سخت و زیان آور و تعیین احراز شرایط لازم متقاضیان جهت استفاده از مفاد ماده (۱۹) آئین نامه بازنشستگی "صندوق" توسط "هیأت تشخیص و تطبیق" متشکل از پنج نفر افراد ذیل که برای مدت دو سال حسب مورد انتخاب یا انتصاب می گردند انجام می پذیرد:

۱- نماینده منتخب شورایعالی .

۲- نماینده هیأت امناء صندوق .

۳- کارشناس بهداشت حرفه ای معتمد صندوق .

۴- یک نفر کارشناس از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی .

۵- یک نفر بازرس کار .

تبصره ۱: جلسات "هیأت تشخیص و تطبیق" با حضور اکثریت اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات متخذه با رأی اکثریت اعضاء معتبر و لازم الاجراء است .

تبصره ۲: "هیأت تشخیص و تطبیق" می تواند حسب ضرورت از مشاوره و نظرات کارشناسان و متخصصین مورد نیاز از جمله نماینده شرکت متبوع متقاضی استفاده نماید .

ماده ۴- یک نفر به عنوان "دبیرجلسات هیأت تشخیص و تطبیق" توسط "صندوق" منصوب می گردد. دعوت از اعضاء "هیأت تشخیص و تطبیق"، جمع آوری مدارک و مستندات لازم، تهیه دستورجلسات، تهیه صورتجلسات، مکاتبات و بالاخره ابلاغ آراء توسط "دبیر" انجام می پذیرد .

تبصره: دبیرخانه "هیأت تشخیص و تطبیق" در محل دفتر "صندوق" مستقر می باشد .

ماده ۵- نحوه توالی و تناوب اشتغال در کارهای سخت و زیان آور :

۱-۵- ایام ذیل چنانچه در فواصل اشتغال به کارهای سخت و زیان آور واقع شود با حفظ توالی

به عنوان سابقه اشتغال در کارهای سخت و زیان آور محسوب می شود :

الف = ایام تعطیلات هفتگی.

ب = ایام تعطیلات رسمی.

پ = ایام استفاده از مرخصی استحقاقی.

- ت** = ایام استفاده از مرخصی استعلاجی با دریافت حقوق .
- ث** = ایام استفاده از مرخصی بابت ازدواج یا فوت همسر ، پدر، مادر و فرزندان به مدت ۳ روز با دریافت حقوق .
- ج** = ایام خدمت در جبهه که به تأیید مراجع ذی صلاح رسیده باشد.
- چ** = دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که عضو براساس آن به عنوان آزاده شناخته شده باشد.

۲-۵- ایام و موارد ذیل چنانچه در فواصل اشتغال به کارهای سخت و زیان آور واقع شود موجب زایل شدن توالی اشتغال در کارهای سخت و زیان آور نمی گردد ولی جزو سوابق اشتغال در کارهای سخت و زیان آور محسوب نمی شود :

الف = ایام خدمت سربازی (دوران ضرورت و احتیاط) مشروط بر اینکه عضو حداکثر تا دو ماه بعد از پایان خدمت به کار سابق خود برگشته و یا اینکه در کار دیگری که سخت و زیان آور شناخته شده مشغول به کار شده باشد و همچنین ایام آماده به خدمت .

ب = دوران توقیف عضو مشروط بر اینکه منتهی به محکومیت وی نگردد و یا اینکه کارفرما حقوق دوران مزبور را حسب تکلیف قانونی پرداخت کرده باشد.

پ = ایام حالت تعلیق که بواسطه عوامل قهریه طبیعی و یا حوادث و مخاطرات اجتماعی (مانند سیل، زلزله، جنگ و آتش سوزی) که خارج از اداره کارفرما و عضو بوده و در نتیجه آن محل کار بطور موقت تعطیل می شود.

ت = ایام استفاده از مقرری بیمه بیکاری مشروط بر اینکه عضو قبل از اتمام و یا بلافاصله پس از اتمام دوره مزبور در مشاغلی که سخت و زیان آور شناخته شده مشغول به کار شود و یا طبق این آئین نامه بتواند بازنشسته شود.

ث = ایام بلاتکلیفی عضو که مستند به آراء صادره از سوی هیأت های حل اختلاف و یا سایر مراجع قانونی، منجر به پرداخت حقوق ایام مزبور شده باشد.

ج = استفاده از حداکثر یک ماه مرخصی بدون حقوق جهت انجام فریضه حج واجب.

۳-۵- علاوه بر موارد مذکور در بند (۲) این ماده، عدم اشتغال به کار سخت و زیان آور در طول دوره اشتغال به مشاغل مزبور تحت هر عنوان برای مدت یک سال و کمتر از آن موجب بر هم خوردن توالی نمی شود. موارد و مدت های موضوع بند (۱) این ماده تابع حکم همان بند خواهد بود.

۴-۵- عدم اشتغال به کار سخت و زیان آور در طول دوره اشتغال به مشاغل مزبور تحت هر عنوان (به جز در موارد مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده) برای مدت بیشتر از یک سال، موجب بر هم خوردن توالی می شود و بیمه شده برای استفاده از مزایای این قانون باید حداقل (۲۵) سال تمام در مشاغل یاد شده اشتغال به کار داشته باشد.

تبصره : مفاد ماده ۵ این آئین نامه (بندهای ۱-۵، ۲-۵، ۳-۵ و ۴-۵) با توجه به ماده (۱۲) آئین نامه مصوب مورخ ۱۳۸۶/۰۲/۰۵ هیأت دولت و اصلاحیه های بعدی تدوین شده است.

ماده ۶- شرکت هائی که تمام یا قسمتی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذیربط سخت و زیان آور اعلام گردیده حسب موازین قانونی مربوط می بایستی :

الف = نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حدمجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آئین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوع در این زمینه اقدام و گواهی لازم را از وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مبنی بر رعایت ایمنی بهداشت و استاندارد بودن آنها اخذ نمایند.

ب = در مورد انجام معاینات پزشکی قبل از استخدام و حین استخدام شاغلین در کارهای سخت و زیان آور و تغییر شغل آنان حسب ضرورت به منظور ممانعت از فرسایش جسمی و روحی، در چهارچوب ضوابط و مقررات منعکس شده در قانون کار و تأمین اجتماعی و آئین نامه های مربوطه و نیز دستورالعمل های جاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر قوانین و مقررات موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

پ = با هیأت تشخیص و تطبیق کارهای سخت و زیان آور همکاری لازم معمول داشته و نسبت به ارائه مدارک و مستندات مورد درخواست هیأت مذکور اقدام نمایند.

ماده ۷- نحوه رسیدگی به درخواست متقاضیان :

۷-۱- شرکت هائی که تمام یا قسمتی از کارهای آنها به موجب مدارک و مستندات قانونی مربوطه

سخت و زیان آور شناخته شده است می توانند با ارسال مدارک و مستندات مذکور تقاضای کارکنان شاغل در کارهای سخت و زیان آور که دارای شرایط منعکس در ماده (۱۹) آئین نامه بازنشستگی "صندوق" می باشند را همراه با مدارک و مستندات مربوط به متقاضی منضم به فرم تکمیل شده شماره ۱ به دبیرخانه "هیأت تشخیص و تطبیق" ارسال نمایند.

۷-۲- "هیأت تشخیص و تطبیق" پس از بررسی مدارک و مستندات مربوطه و براساس مفاد این آئین نامه نسبت به سخت و زیان آور بودن مشاغل اظهار شده و نیز واجد شرایط بودن یا نبودن متقاضی اظهار نظر و صدور رأی نموده و رأی صادره از طریق دبیرخانه "هیأت تشخیص و تطبیق" به "صندوق" و شرکت متبوع متقاضی ابلاغ می گردد .

ماده ۸- طرفین می توانند حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ رأی، اعتراض خود را به دبیرخانه "هیأت تشخیص و تطبیق" ارسال نمایند. در غیر این صورت رأی صادره قطعی تلقی و اقدامات بعدی می گردد .

تبصره : آراء صادره مبتنی بر اتفاق نظر همه اعضاء "هیأت تشخیص و تطبیق" قابل اعتراض نبوده و لازم الاجراء می باشد .

ماده ۹ - اعتراضات واصله به دبیرخانه "هیأت تشخیص و تطبیق" در مهلت مقرر در ماده (۸)، توسط کمیته منتخب "شورای سیاست گذاری و راهبردی" صندوق مورد بررسی قرار گرفته و آراء صادره از طریق دبیرخانه "هیأت تشخیص و تطبیق" حسب مورد به منظور مخومه تلقی نمودن پرونده متقاضی و یا انجام اقدامات مربوط به بازنشستگی متقاضی به طرفین ابلاغ می گردد.

ماده ۱۰ - صندوق پس از وصول رأی مبنی بر واجد شرایط بودن متقاضی جهت استفاده از مفاد ماده (۱۹) آئین نامه بازنشستگی صندوق، نسبت به محاسبه و اعلام هزینه مربوط به تحقق این امر به شرکت متبوع متقاضی اقدام می نماید.

ماده ۱۱ - مبلغ هزینه قابل پرداخت جهت اجرای ماده (۱۹) آئین نامه بازنشستگی "صندوق" حسب مورد به شرح ذیل محاسبه و می بایستی توسط شرکت عضو متقاضی در وجه صندوق پرداخت گردد.

الف) ارزش روز کسور بازنشستگی عضو از تاریخ بازنشستگی سخت و زیان آور تا تاریخ بازنشستگی زودرس: محاسبه ارزش روز کسور بازنشستگی متقاضی بر اساس ۲۳٪ آخرین حقوق واقعی زمان اشتغال که بر مبنای آن کسور پردازی شده است با رشد سالانه ۱۵٪ و لحاظ داشتن نرخ بازده سرمایه گذاری ۲۲٪ در سال از زمان بازنشستگی ناشی از مشاغل سخت و زیان آور تا زمان تحقق شرایط بازنشستگی زودرس.

- آخرین حقوق زمان اشتغال : S

- نرخ سرمایه گذاری : R

- مدت سابقه تا زمان تحقق بازنشستگی زودرس (ماه) : M

$$f(x) = \sum_{i=1}^M \frac{Sj * 0.23}{(1+R)^{12i}}$$

که در آن $Sj = S0 * (1 + 0.15)^j$ و $j = 0, 1, 2, \dots, N$ می باشد.

سال تاریخ بازنشستگی زودرس - سال تاریخ بازنشستگی سخت و زیان آور = N

ب) ارزش روز حقوق بازنشستگی قابل پرداخت ناشی از مشاغل سخت و زیان آور از تاریخ بازنشستگی سخت و زیان آور تا زمان تحقق شرایط بازنشستگی زودرس با ملحوظ داشتن:

- ۱۸٪ از بابت پوشش مزایای جانبی (شامل بهداشت و درمان) بر اساس ضوابط و مقررات جاری صندوق : b

- رشد حقوق بازنشستگی ۱۵٪ در سال : T

- نرخ بازده سرمایه گذاری ۲۲٪ در سال : R

- حقوق بازنشستگی سخت و زیان آور : S

- مدت سابقه تا زمان تحقق بازنشستگی زودرس (ماه) : M

$$h(x) = \left(\sum_{i=1}^M \frac{S_j}{(1+R)^{\frac{i}{12}}} \right) * (1 + b)$$

که در آن $S_j = S_0 * (1 + 0.15)^j$ و $j=0,1,2,\dots,N$ می باشد.
 سال تاریخ بازنشستگی زودرس - سال تاریخ بازنشستگی سخت و زیان آور $N =$

ج) ارزش روز تفاوت حقوق و مزایای مستمری بازنشستگی زودرس و حقوق و مزایای بازنشستگی ناشی از مشاغل سخت و زیان آور تا پایان امید به زندگی مطابق جدول امید به زندگی TD۸۸

$$y(x) = \frac{(D * \text{Annuity}(T, R, M)) * \text{v} \cdot B}{\text{v} \cdot R^{(M-N)}}$$

با توجه به فرسودگی ناشی از اشتغال به مشاغل سخت و زیان آور به ازای هر سه سال اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور، در جدول امید به زندگی یک سال به سن فرد افزوده خواهد شد.

- تفاوت حقوق بازنشستگی سخت و زیان آور و زودرس در تاریخ بازنشستگی زودرس : D
- ۱۸٪ از بابت پوشش مزایای جانبی (شامل بهداشت و درمان) بر اساس ضوابط و مقررات جاری صندوق : B
- رشد حقوق بازنشستگی ۱۵٪ در سال : T
- نرخ بازده سرمایه گذاری ۲۲٪ در سال : R
- حقوق بازنشستگی سخت و زیان آور : HS
- حقوق بازنشستگی زودرس : ES
- سن فرد در تاریخ بازنشستگی زودرس به سال : M
- سن فرد در تاریخ بازنشستگی سخت و زیان آور به سال : N
- تفاوت حقوق بازنشستگی سخت و زیان آور با حقوق بازنشستگی زودرس در مقطع بازنشستگی زودرس : D

$$D = (HS * (\text{v} \cdot T^{M-N})) - ES$$

تبصره ۱: ارقام قید شده در این ماده حسب ضرورت با تأیید هیئت امنا و تصویب شورای سیاست گذاری تعدیل خواهد گردید.

تبصره ۲: با تصویب هیات امنا، حداکثر تا ۵۰ درصد ارزش روز حقوق ایام بیکاری قابل پرداخت به متقاضی از تاریخ بازنشستگی پیش از موعد و به مدت مقرر قابل استفاده از ایام بیکاری مطابق آیین نامه مربوطه از مبلغ هزینه محاسبه شده طبق این ماده کسر خواهد شد.

ماده ۱۲ - صدور حکم بازنشستگی عضو متقاضی پس از تأدیه کل مبلغ اعلامی "صندوق" در مهلت تعیین شده توسط شرکت متبوع عضو، تحقق می یابد و در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط موضوع منتفی و غیرقابل اجراء می باشد .

ماده ۱۳ - میزان حقوق بازنشستگی مشمولین این آیین نامه از رابطه ذیل محاسبه می گردد:
بند ۱ :

$$\text{حقوق بازنشستگی} = \frac{\left[\begin{array}{c} \text{متوسط حقوق و مزایا تا } ۷۰۰,۰۰۰ \text{ ریال } \times ۴ \\ + \\ \text{مزداد بر } ۷۰۰,۰۰۰ \text{ ریال متوسط حقوق و مزایا } \times ۲ \end{array} \right] * \left[\begin{array}{c} \text{سابقه موزون} + \text{سابقه ارفاقی} \\ + \\ \frac{1}{2} \text{ سابقه احراز محاسباتی} \end{array} \right]}{۱۲ \times ۳۰}$$

تبصره ۱۵: چنانچه حقوق محاسبه شده با فرمول فوق کمتر از یکصد میلیون ریال باشد و سابقه خدمت قابل قبول بازنشستگی عضو که حق بیمه آن به این صندوق پرداخت شده، حداقل ۳۰ سال و سن عضو حداقل ۵۰ سال برای آقایان و ۴۵ سال برای بانوان باشد، ضریب ۷۰۰,۰۰۰ ریال به ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال افزایش می یابد .

❖ سابقه ارفاقی = $\frac{1}{2}$ سابقه سخت و زیان آور می باشد.

بند ۲: محاسبه حقوق براساس متوسط ۲۴ ماه آخر به شرح ذیل :

- محاسبه متوسط ۲۴ ماه آخر با لحاظ نمودن حداکثر رشد ۲۲ درصد سالانه (متوسط حقوق)
- جمع سابقه مشارکت با نصف سابقه سخت و زیان آور (با لحاظ نمودن سقف ۳۵ سال) (سابقه)

$$\text{حقوق بازنشستگی} = \frac{\text{سابقه} \times \text{متوسط حقوق}}{۳۰}$$

با مقایسه نتایج بند های ۱ و ۲ هر کدام بزرگتر باشد به عنوان حقوق بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور لحاظ می گردد.

برای بازنشستگان از تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱ نیز بار مالی حقوق بازنشستگی سخت و زیان آور براساس حقوق تعیین شده طبق ردیف ۳ محاسبه می گردد.